

De 7 kernwaarden van de FNP

❤️ **Democratie:** De FNP is van mening dat de macht over de overheid aan het volk toebehoort. Mensen moeten zo veel mogelijk worden betrokken bij het openbaar bestuur.

❤️ **Federalisme:** De FNP is voor een staatsinrichting die inwoners en lokale gemeenschappen de bevoegdheden en de middelen geeft om de eigen omgeving zoveel mogelijk zelf gestalte te geven. De FNP wil meer bevoegdheid voor de provincies, een sterker provinciaal bestuur en daarmee een sterker Fryslân.

❤️ **Internationalisme:** De FNP zoekt naar wat mensen onderling bindt en beschouwt de wereld als een federatie van gemeenschappen. Mensenrechten en respect voor andere culturen en levensovertuigingen staan daarbij centraal.

❤️ **Ondernemingszin:** De FNP wil eigen initiatief, creativiteit, verantwoordelijkheid en ondernemerschap de ruimte geven, zodat mensen en gemeenschappen in staat worden gesteld zich optimaal te ontwikkelen.

❤️ **Solidariteit:** De FNP is een gemeenschapspartij. Voor het behoud van de solidariteit moeten wederzijds begrip en respect tussen arm en rijk, jong en oud, gezond en ziek worden behouden en versterkt, zodat niemand tussen wal en schip raakt.

❤️ **Duurzaamheid:** De FNP wil een duurzame wereld nalaten aan de toekomstige generaties. In plaats van potverteren zoekt de FNP naar economische vormen van bestaan die een beter evenwicht garanderen tussen consumeren en behouden.

❤️ **Taal en cultuur:** Taal en cultuur dragen sterk bij aan de identiteit en daarmee aan het welzijn van mensen. De FNP wil de Friese identiteit versterken en zet zich daarom in voor de Friese taal en cultuur. De FNP maakt zich sterk voor een Fryslân waar ook andere talen en culturen gerespecteerd, gepraktiseerd en gewaardeerd worden, zoals het Bildts en het Stellingwarfs.

Programma FNP Ljouwert 2014-2018

samenvatting

Fryslân van de kaart, gekkenpraat.

Fryslân, het land met een bloeiende cultuur en geschiedenis met de hoofdstad in het hart. Dat wil de FNP zo houden. Wij zien geen noodzaak tot samenvoegen met Groningen en Drenthe. Wij hebben hier geen Randstedelijke problematiek. De omvang van Fryslân is groot genoeg om regionale taken aan te kunnen. De provincie is een cultureel-maatschappelijke eenheid. De provincie is verantwoordelijk voor het in stand houden van het bestuurlijk huis van de Friese gemeenschap. Ook in het Europees Handvest voor regionale- en minderheidstalen en het kaderverdrag aangaande de bescherming van de nationale minderheden wordt het respecteren van de bestuurlijke eenheid van Fryslân geborgd. Die internationale regelgeving heeft een bindend karakter. Leeuwarden presenteert zich als grote stad met een eigen gezicht in een tweetalige regio van Europa. De hoofdstad van Fryslân met vernieuwende initiatieven en activiteiten op het gebied van zorg, cultuur en economie. De FNP gaat uit van eigen kracht. Activiteiten uit de gemeenschap worden gedragen door de inwoners, worden beter volgehouden en leveren op termijn het meeste op. Kulturele Haadstêd 2018 zien wij als een katalysator van dat gemeenschapsdenken en voor ons zijn eigenheid en cultuur als een winkelruit op de wereld. Fryslân is een sterk merk.

Leeuwarden een sterke stad met een zoom van landerijen, dorpen en natuur.

Door de herindelingsloterij breidt Leeuwarden zich uit tot een compacte kern met daaromheen een open gebied met woonkernen, landbouw, recreatie en natuurgebieden. Wonen, werken en leven in een mooie landschappelijke omgeving. Prachtig, de FNP staat voor de leefbaarheid op de dorpen, het open landschap en het behoud van de natuur. Woningbouw en bedrijfsleven in de dorpen krijgen kansen naar lokale behoefte. Eigen initiatieven van vrijwilligers en de culturele verscheidenheid in de dorpen zijn het maatschappelijk goud. Daar hoort tevens een goed onderhouden en veilige infrastructuur buiten de stad bij. Veilige fietsroutes, toegankelijke waterwegen en goed openbaar vervoer zijn de FNP heel wat waard.

Welzijn en zorg.

Door de decentralisaties van bijvoorbeeld de AWBZ en de jeugdzorg krijgt de gemeente meer taken. Jammer genoeg worden de budgetten gekort terwijl de vraag toeneemt. De FNP heeft er altijd voor gepleit de zorg in de nabijheid van de inwoners te organiseren. Probeer de euro, zonder omwegen en verspilling, daar te krijgen waar het nodig is. (Van een persoonsgebonden naar een persoonsvolgend budget). Het vraagt meer van de inwoners zelf en hun omgeving. Maar ook de hulpverleners, of ze nu van thuiszorg of welzijn zijn, zullen zich kleinschaliger en dichterbij de inwoners moeten organiseren. Zoiets spaart kosten uit en sluit beter aan bij de behoefte van de inwoners. De FNP denkt daarbij aan coöperaties van zelfstandige hulpverleners. Wij moeten bijzondere aandacht hebben voor diegenen die zichzelf echt niet kunnen redden. Er moet een vangnet zijn.

Leeuwarden studentenstad.

Wetenschap op het gebied van taal, milieu, landbouw, voeding en water is er al in

Leeuwarden. Dat raakt nu ook onder dak. De universiteit met o.a. studies voor kleine talen, Dairy Campus Nij Bosma Zathe en Wetsus trekken studenten uit heel Europa en daarbuiten aan. Een studentenstad bruist op tal van gebieden en zo'n levendige stad wil Leeuwarden zijn. Er is op die manier meer perspectief voor Friese studenten in eigen provincie.

Leeuwarden internationaal.

Fryslân is al een wereldspeler op het gebied van melk en poters en zal het in duurzaamheid worden. Overal is behoefte aan gezond voedsel, schoon water en duurzame energie. Het WTC (World Trade Centre) maar ook Kulturele Haadstêd 2018 kunnen worden gebruikt om nieuwe producten en diensten internationaal op de kaart te zetten.

Leeuwarden duurzame economische motor.

Leeuwarden is en blijft de grootste economische motor van Fryslân. Met onderwijs en ontwikkeling gekoppeld aan bedrijven wil de FNP de economische activiteit in Leeuwarden stimuleren. Bevoegdheid en geld door decentralisatie naar Leeuwarden laten komen. Onszelf economisch breder ontwikkelen en daarmee de werkgelegenheid verder uitbouwen. Zelf ontwikkelen, maken en voortzetten maken onafhankelijk.

Leeuwarden, een gezonde financiële toekomst.

Meer doen met dezelfde euro. Niet meer uitgeven dan men heeft. Geen lastenverzwaring, dat is goed voor burger én bedrijfsleven. Investeren in relatief voordelige initiatieven uit de gemeenschap. De euro's van ons allemaal meet een hoog maatschappelijk rendement inzetten.

Welzijn

Prettig wonen is van groot belang voor het welzijn en wordt voor een groot gedeelte bepaald door de leefbaarheid en sociale cohesie in dorp en wijk. De FNP maakt zich hier sterk voor. Bijvoorbeeld door het steunen van initiatieven van vrijwilligers en het toekennen van eigen budgetten voor wijken en dorpen. Volgens de FNP kunnen allerhande taken op wijkniveau (opbouwwerk, jongerenwerk, plantsoendienst, maatschappelijk werk, stadwacht, beheer buurthuis) veel meer worden geïntegreerd, zodat er in elke wijk continu enkele beroepskrachten actief zijn op verschillende terreinen. Zij zullen herkenbaar zijn, de wijk kennen voorkomen dat instanties langs elkaar werken.

Drie decentralisaties: AWBZ, jeugdzorg en participatiewet.

De drie D's zijn de grootste uitdaging voor de gemeente de komende jaren. Het is nieuw, het moet anders en ook nog met veel minder geld. Het gaat langs twee lijnen. Minder zorg, de mensen zullen zichzelf meer moeten redden en de organisatie eenvoudiger, effectiever en dichter bij de mensen. Gelukkig speelt Leeuwarden al een aantal jaren in op de toekomst. Het programma Amarilles met meer samenwerking en maximale afstemming. Ook vindt hier een ontschotting van organisaties plaats. Eén centraal loket voor hulpverlening, één integraal plan voor één huishouding met één hulpverlener als aanspreekpunt. Uitgangspunt zal zijn wat mensen zelf kunnen, uitgaan van eigen kracht. De zelfredzaamheid zal zoveel mogelijk worden gestimuleerd. In overleg met de mensen wordt de nodige aanvullende zorg geboden. De mensen die zorg nodig zijn zullen daarbij minder als klant en meer als partner worden gezien. Misbruik van PGB budgetten zal zo veel mogelijk worden voorkomen. Wij zien meer in een budget wat de persoon volgt: bijspringen waar nodig maar ook meebeslissen over de besteding van het geld. De uitgaven moeten passen bij het te realiseren zorgdoel. Wat kunnen mensen en hun omgeving zelf en waar moet de hulpverlening steunen. Met het oog op de financiële risico's zal de gemeente de budgetten scherp in de gaten houden en de raadsleden zien toe op een effectieve besteding. Van Caparis zijn de grote toekomstige verliezen nu al bekend door in het verleden ontstane luxe arbeidsvoorwaarden. Als dit niet wordt aangepakt zullen andere domeinen van Welzijn de prijs betalen. Er is geen reserve. Eerste prioriteit blijft het vangnet voor de zwakste. De anderen zullen zich zoveel mogelijk zelf moeten redden. Het dicht bij de mensen organiseren van de zorg al ook fysiek zijn uitwerking moeten krijgen. Duurzaam gemaakte dorpshuizen en buurtcentra kunnen tegen lagere kosten door een breder gebruik een betere invulling krijgen.

Actiepunten:

- Mensen betrekken door budgetten dichtbij te brengen en doelmatiger te werken.
- Operatie 3D budget gestuurd, een goed vangnet en een sobere uitvoering met een beroep op zelfredzaamheid.
- Dorpshuizen en buurtcentra behouden en verduurzamen . Inzetten als fysieke plek in verband met de decentralisaties. Dichtbij de burger in dorp en wijk.

Sport

Sport hoort breed toegankelijk te zijn, met name voor jongeren. Dat betekent in ieder geval: basisvoorzieningen verspreid over de stad en dorpen. Lid worden moet betaalbaar blijven door subsidies. De gemeente zal ook hier voordeliger moeten werken door de mensen zelf het beheer te laten doen met een budget. Het stimuleren van talent door de inzet van naschoolse sportactiviteiten in samenwerking met de sportclubs, het jeugdsportfonds en Cambuur. Als hoofdstad van Fryslân kan Leeuwarden zich beter profileren met de Fryske sporten zoals keatsen, fierljeppen, skûtsjesilen, Frysk damjen en schaatsen/skeeleren. De FNP is daarom voor het investeren van € 12 miljoen in een nieuwe ijshal met 400-meter baan zodat het schaatsen als breedtesport in en om Leeuwarden tot zijn recht kan komen. Wel super duurzaam voor lage lasten en ervaring met nieuwe technieken (geothermy).

Actiepunten :

- ♥ Breedtesport voor iedereen toegankelijk, ook voor jongeren met weinig geld. Een optie is een knipkaart die toegang tot verschillende sporten geeft. Een en ander zou in samenwerking met Sport Fryslân kunnen.
- ♥ Ook hier de budgetten dichterbij de mensen brengen, zelf accommodaties beheren.
- ♥ Leeuwarden moet ook de hoofdstad van de Fryske sporten zijn.
- ♥ Super duurzame ijshal met 400-meter baan voor de breedtesport in en om de stad.

Cultuur

Geen provincie heeft zoveel geregistreeerde popband, hafabra, toneelverenigingen, openluchtspelen als Fryslân. Leeuwarden als hoofdstad heeft de meeste en grootste culturele voorzieningen. Dit komt door de sterke identiteit van de Friezen en van Leeuwarden als stad. Het Frysk eigene is daarbij een meerwaarde als tegengewicht van de effecten van de globalisering. De mensen staan open naar de wereld maar zoeken tegelijkertijd aansluiting bij waarden en kwaliteit in de eigen omgeving. De FNP vindt het van belang dat voor culturele projecten eerst lokale kunstenaars worden gevraagd.

Ljouwert, Kulturele Haadstêd 2018.

De FNP ziet Leeuwarden KH2018 van Europa als een katalysator in het proces van globalisering hier en als een etalage op de wereld om te laten zien wat de “mienskip” voor de mensen kan betekenen. Doel is ook het economisch netwerk te vergroten door gebruik te maken van de kennis van onze wetenschappelijke instituten. Het kost de gemeente veel geld (€ 5 miljoen) maar door andere partijen wordt meer dan het 10-voudige bijgelegd. Budget genoeg om ons eigen culturele, maatschappelijke en economische kwaliteit verder te ontwikkelen en Ljouwert en Fryslân internationaal sterk neer te zetten zodat ook alle inwoners er profijt van kunnen trekken.

Fryske taal en kultuur explieteren.

De Fryske taal en it Liwwadders horen bij het Frysk en Liwwadder eigene. Er is op papier een Frysk taal en kultuur beleid en dat wil de FNP terugzien. Op straat en ook in de presentatie van Leeuwarden naar buiten toe. De gemeente is er aan gehouden uitvoering te geven aan de wettelijke regels en afspraken beschreven in het Europees handvest voor de regionale- en minderheidstalen. Het beleid aangaande het Frysk mag er daarom niet op achteruitgaan voor de inwoners van wat voorheen de gemeente Boarnsterhim was. Dat geldt ook voor de Frysktalige plaatsnamen.

Het is niet alleen moeten. Leeuwarden als hoofdstad kan zich profileren met zijn culturele rijkdom. Juist het Frysk en het Liwwadders en de eigen kultuur maken Leeuwarden uniek en attractief. Initiatieven op dit gebied verdienen steun.

Van onderen op met Kunstkade.

Met zelfstandige kunstenaars georganiseerd in een coöperatie het cultuurbeleid invulling geven. Dat past in deze tijd en sluit aan bij het FNP gedachtegoed. Het lijkt erop dat met deze manier van werken kinderen meer met kultuur in aanraking komen.

Innovatie in de bibliotheekwereld.

Door de digitalisering worden er minder boeken geleend. Bibliotheken zullen hun maatschappelijke betekenis waar moeten maken. Verbreding door de organisatie van evenementen, ontmoeting, kultuur en digitale media. Problemen met de huisvesting kunnen worden opgelost door aansluiting bij brede scholen, wijkgebouwen en dorpshuizen.

Actiepunten:

- ♥ KH 2018 als katalysator gebruiken om de Fryske identiteit en economie te versterken en internationaal te presenteren.
- ♥ Gelijkwaardigheid voor het Frysk en het Nederlands in het (cultuur) beleid zoals door Nederland toegezegd In het Europees Handvest voor regionale- en minderheidstalen en in de eigen 'Startnotysje Frysk'.
- ♥ De kerndoelen voor het Frysk en het Nederlands voor het basisonderwijs nastreven. Het aantal drietalige scholen ook in de stad uitbreiden.
- ♥ Er zijn veel gebouwen met podia. Nieuwbouw kan door hoge lasten moeilijk te exploiteren zijn wat ook ten koste van de cultuurbudgetten gaat. Initiatiefnemers zullen met een acceptabele exploitatie moeten komen
- ♥ Openbare bibliotheken cultureel en maatschappelijk breder inzetten om voortbestaan zeker te stellen en de functie voor de mensen te behouden.
- ♥ Frysk moet zichtbaar zijn in het publieke domein, zoals in onze musea.

Stadsontwikkeling

Negen nieuwe dorpen en een compacte stad in een open landschap.

Met Grou als parel van de watersport, Jirnsum, Warten en Wergea als toeristische trekkers de de Alde Feanen als natuurgebied wordt de nieuwe gemeente met de mooiste jachthaven van Fryslân de toplocatie voor de waterrecreatie. Ook de dorpen Warstiens, Eagum, Ideard, Friens en Reduzum hebben dorpsvisies klaarliggen voor het stevige Leeuwarder dorpenbeleid. Leeuwarden is een compacte stad in een open landschap. De FNP pleit voor het behoud van het open en cultuurhistorisch belangrijke weidelandschap. Voor de eigen inwoners, recreatie, landbouw en weidevogels. Ook in de stad aandacht voor de open ruimtes. Het zijn de groene longen van de stad en het is belangrijk dat zo te houden.

Actiepunten:

- Stevig investeren in de dorpen voor leefbaarheid en toeristische aantrekkelijkheid.
- Open weidelandschap en de groene longen in de stad behouden.

Woningen, winkels, kantoren en bedrijventerreinen. Bouwen van binnen naar buiten.

Leeuwarden groeit nog altijd. Zowel de huur- als de koopmarkt staan onder druk en de energieprijzen worden als maar hoger. Door nieuwe hypotheekregels zal voordeliger en energiezuinig gebouwd moeten worden. Er komt meer vraag naar huurwoningen. Dit betekent subsidies en leningen voor zonnepanelen en isolatie van bestaande woningen. Kwalitatief verbeteren en inbreiden van bestaande woonwijken. Ook lege kantoorgebouwen gebruiken voor wonen. Compacte nieuwbouw met kwaliteit. Een verscheidenheid aan aantrekkelijke woningen voor een mix van sociale klassen, maakt nieuwe buurten leefbaarder. Ook het stimuleren van levensloopbestendige en kangoeroe woningen met het oog op de toekomst. Bij woningbouw speciale aandacht voor de dorpen, aansluitend op de vraag van de mensen zelf. Starters maar ook senioren krijgen de kans om in de eigen omgeving te blijven wonen. De FNP vindt dat de kansen in de stad voor winkels, bedrijven en kantoren eerst moeten worden benut. Geen totaal nieuwe centra met faciliteiten buiten de stad ontwikkelen. De kwaliteit van Leeuwarden ligt in de mix van wonen, werken, winkelen, openbaar vervoer en parkeren in de stad zelf. Het nieuwe werken vraagt minder vierkante meters kantoorruimte. Het worden meer plekken van ontmoeting en mensen zoeken meer kwaliteit in de voorzieningen daar omheen. Hetzelfde geldt voor bedrijventerreinen. Eerst het bestaan opknappen en gebruiken. Voor het nieuwe duurzame bedrijfsleven liggen nu voldoende hectaren klaar. Buiten de stad zijn veel boerderijen waar een nieuwe bestemming voor gezocht wordt. In de dorpen moet worden voorzien in de ruimte voor de eigen bedrijvigheid.

Actiepunten:

- Ruimte in de dorpen voor wonen en werken.
- Goedkope en duurzame nieuwbouw en subsidie voor isolatie van bestaande huizen.
- Toepassen van zonnepanelen stimuleren.

- Meer huurwoningen bouwen en de bestaande verduurzamen.
- Een verscheidenheid in sociale opbouw in wijken door diversiteit in woningbouw.
- Kwaliteit van de stad gebruiken door inbreiden van wonen, werken en winkelen.

Infrastructuur.

Met de Haak, de Westelijke invalsweg, het NoordWest-tangent en het aquaduct in de Drachsterweg komt een oplossing voor de knelpunten van het verkeer om de stad. Wel heeft de FNP vraagtekens bij de aanpassing van het Europaplein. Wij zien graag eerst de effecten van de Haak. Ook met de nieuwe infrastructuur zal het nodig blijven de auto zoveel mogelijk buiten de rondweg te houden. Transferia en het aantrekkelijk maken van fietsen en het openbaar vervoer horen daarbij. Meer (elektrische) fietsen in het woon- werkverkeer vraagt om veilige fietspaden verder buiten de stad. In de stad voldoende parkeerruimte voor de fiets en de verrommeling bij het station tegengaan. Met Grou als centrum van de watersport en de Prinsentuin als mooiste jachthaven zijn toegankelijke waterwegen van belang voor zowel de eigen burgers als toeristen. Ook de landbouw vraagt toegankelijkheid voor telkens zwaarder verkeer.

Actiepunten:

- Geen noodzaak om nu € 12 miljoen te investeren in het Europaplein.
- Infrastructuur ook buiten de stad op orde. Veilige fietsroutes toegankelijke waterwegen.
- Zwaar landbouwverkeer zal op de plaats van bestemming moeten kunnen komen..
- Intelligente openbare verlichting, voor veiligheid maar tegen lichtvervuiling.
- .
- Fietsen stimuleren met doorgaande vrij liggende fietspaden en plaats te parkeren.
- Nieuw treinstation op De Werpsterhoeke met een transferium.

Veiligheid.

In zijn algemeenheid wil de FNP de veiligheid verbeteren door preventieve maatregelen te nemen. Wij willen investeren in mensen en buurten. Kamera toezicht en preventief fouilleren is duur, niet effectief en tast de privacy aan. Samenwerking tussen politie en sociaal werkers. De FNP wil de politie zien. Minder bureaucratie en meer de straat op. Dat werk preventief en vermindert de kans op overlast en geweld. De regel van geen toegang na drieën in de horeca werkt goed. De snackbar en shoarmazaak zijn dan nog wel open. Hier wel optreden tegen illegale drankverkoop. Overlast van jongeren tegengaan door activiteiten in de dorpen en buurten. De ouders betrekken bij het tegengaan van de overlast en misbruik van drank en drugs door de jongeren. Ouders zijn eerst verantwoordelijk en bij minderjarigheid ook aansprakelijk. Straten in woonwijken en dorpen aanpassen op snelheid en controleren. Gedwongen prostitutie tegengaan door repressief te handhaven en Fier Fryslân te steunen.

Actiepunten:

- Tegengaan van te snel rijden in woonwijken.
- Meer politie op straat bij u in de buurt en dorp en ook in de binnenstad.
- Tegengaan van jeugdoverlast door het stimuleren van activiteiten in wijk en dorp.
- Gedwongen prostitutie tegengaan door onder andere steun aan Fier Fryslân.
- Coffeeshops zijn toegestaan, achterdeur regelen door de productie te legaliseren.
- Ouders meeverantwoordelijk maken bij overlast en misbruik van alcohol en drugs.

Bestuur en organisatie

De stad en de dorpen.

Door de herindeling verandert Leeuwarden sterk van karakter. Om de compacte stad krijgt de gemeente er een aantal dorpen en een zoom van weilanden en natuur erbij. Het veranderende karakter vraagt een bestuur wat zich richt op een zorgvuldige setting van de stad in het mooie landschap er omheen. De FNP staat voor leefbaarheid in de dorpen om Leeuwarden. Woningbouw, onderwijs en het bedrijfsleven zullen zich ook buiten de stad moeten kunnen ontwikkelen. Leeuwarden zal moeten zorgen voor een veilige en goed onderhouden infrastructuur buiten de stad. De FNP zal er op toezien dat deze dure plicht wordt nagekomen.

Maatschappelijke taken naar dorp en buurt.

De stad kan nog wat leren van de dorpen. Omdat de budgetten van de overheid kleiner worden zullen mensen en hun omgeving meer zelf moeten doen. Daarmee wordt een groot beroep gedaan op de sociale cohesie en gemeenschapszin. Dorpen zijn al toegerust op die nieuwe werkelijkheid. Experimenten op het gebied van buurtzorg of het zelf verzorgen van het groenonderhoud hebben de grootste kans van slagen in de dorpen en kunnen een voorbeeld voor de wijken in de stad zijn.

Democratische controle.

Het bestuur (B&W) bestuurt en de gemeenteraad bepaalt de kaders van het beleid. De raad controleert, stuurt bij en ziet achteraf of de doelen zijn bereikt. De raad moet zijn taken kunnen uitvoeren. De FNP pleit voor een transparante, budgetgestuurde organisatie met een duidelijke tussentijdse verantwoording. Dan kunnen fouten en misrekeningen van B&W en/of de ambtenaren makkelijker boven water worden gehaald. Dat vraagt veel van de controlerende functie van de raadsleden. De FNP zal ook in de toekomst de vinger op de zere plek leggen.

Bij de Publiek Private Samenwerken (PPS) wordt de raad geheel buiten spel gezet. De FNP vindt dat deze vorm van samenwerking moet stoppen. Het is niet transparant en daardoor niet te controleren. Met bestaande projecten zoals Blitsaerd moeten de risico's worden beperkt.

Vergaderingen horen openbaar te zijn. Alleen bij aanbestedingen en sollicitaties kan een uitzondering worden gemaakt. Nu worden besloten bijeenkomsten misbruikt om politiek

gevoelige onderwerpen buiten de publiciteit te houden. Dat kan zo niet langer. Besluitvorming moet voor eenieder te controleren zijn en in de openbare raadzaal plaatsvinden. De FNP zal fel zijn op het misbruik van besloten vergaderingen.

Een ander voorbeeld van democratische onbalans is de grote afdeling communicatie van de gemeente, of beter gezegd van B&W. Dat is met name voor de oppositie een nadeel. De FNP vindt dat wethouders zelf goed moeten communiceren met de burger. Dat geldt ook voor de raadleden. Zij hebben het vertrouwen gekregen van de kiezer. De FNP zal er werk van maken om ook na de verkiezingen verantwoording af te leggen.

Publieke taak zelf uitvoeren.

De publieke taak, de afweging tussen het algemene en het eigen belang, hoort zo veel mogelijk bij de overheid thuis. Nu enthousiaste mensen met een goede opleiding aantrekken. Dat maakt het mogelijk als gemeente meer zelf te doen en als werkgever interessanter is. Dat heeft op zichzelf weer een aanzuigende werking op nieuw talent. Het is nu nog mogelijk de in de organisatie aanwezige kennis over te dragen aan de nieuwkomers. De dienstverlening naar de burger kan door de korte lijnen verbeteren en fouten worden voorkomen.

Actiepunten:

- Budget voor leefbaarheid, infrastructuur en openbaar vervoer buiten de stad..
- Gemeentelijke taken met budget door wijk en dorp zelf laten uitvoeren.
- Transparante en tussentijdse verantwoording. Meer controle op resultaat.
- Geen PPS constructies meer. (Democratische controle is zoek)
- Geen gebruik van besloten vergaderingen voor politieke doeleinden.
- Stoppen met de communicatie als politiek instrument voor B&W.
- Publieke taak zelf uitvoeren en meer kennis behouden in de eigen organisatie.

Middelen

Voor Leeuwarden een gezonde financiële toekomst.

De rekening van de economische en financiële crises is naar de toekomst doorgeschoven. Ook de eigen inkomsten uit grondverkoop staan onder druk. De FNP was voor de omgekeerde balanssanering waarmee € 33 miljoen incidenteel is vrijgespeeld voor het afboeken van de grond (€ 9 miljoen), de ijsshal (€ 12 miljoen), culturele hoofdstad (€ 5 miljoen) en de versterking van de algemene reserve. De komende jaren zal deze rekening moeten worden betaald. Tegelijkertijd liggen de uitgaven voor een groot gedeelte vast. De nieuwe taken zoals de decentralisaties van

de jeugdzorg en AWBZ zullen daarom binnen budget moeten worden uitgevoerd. Ruimte om “eigen geld” bij te leggen is er niet. De wet werken naar vermogen met als uitvoerder Caparis zal de komende jaren veel extra geld kosten. Als FNP willen wij niet dat de lasten voor de burger omhoog gaan. Ook willen wij dat de schulden in de hand gehouden worden. Dit betekent dat met dezelfde euro meer gedaan zal moeten worden. Ook zal de gemeenschap zelf zal aangezet worden om met oplossingen te komen.

Actiepunten:

- Geen grote prestige projecten meer en lopende risico's beperken.
- Gemeentelijke lasten laag houden, geen verhoging van de gemeentelijke belastingen.
- Schulden niet uit de hand laten lopen en toekomstige rentelasten voorkomen.
- Bij de decentralisaties als de AWBZ en de Jeugdzorg aansluiten bij beschikbaar budget.
- Initiatieven van zelfredzaamheid in dorpen en wijken steunen.
- Alleen regels invoeren als die te handhaven zijn.
- Door een effectieve lobby meer geld uit “Den Haag” en “Brussel” proberen te krijgen.

Economie en werkgelegenheid

Leeuwarden de duurzame en innovatieve moter

Economie van onderen op.

Door de beperkte euro's van de overheid rechtstreeks bij het doel te brengen kan efficiënter worden gewerkt. Voorbeeld zorg en groenonderhoud in de dorpen en wijken zelf laten uitvoeren. Hierdoor ontstaan nieuwe lokale bedrijven zoals dorps- en buurtondernemingen maar ook coöperaties om met elkaar energie te produceren. Dit is het “van onderen op” denken van de FNP. Het ontstaat bij de mensen zelf en heeft daarom meer kans van slagen. De gemeente moet deze ontwikkeling stimuleren en dit soort initiatieven vertrouwen geven.

Midden – en kleinbedrijf en de landbouw.

Om te beginnen stelt de gemeente zich op als partner van het bedrijfsleven en probeert de regeldruk te beperken. Het midden- en kleinbedrijf is hiermee het beste geholpen en zal als motor van de economie het snelst voor nieuwe werkgelegenheid kunnen zorgen. Er komt meer vraag naar voedsel. Met de zuivelcampus “Nij Bosma Zathe” heeft Leeuwarden het kennisinstituut aangetrokken wat de productie van de melkveehouderij zal verbeteren en mest en groenafval tot waarde hogere waarde brengt. Dat kan helpen om in onze gemeente een gezonde, duurzame landbouw op familiebedrijven economisch mogelijk te maken. Beheer en onderhoud van het landschap en natuur zorgt voor werkgelegenheid en geven een beter evenwicht tussen landbouw en natuur. Graag de koeien in de wei.

Onderwijs, innovatie en bedrijfsleven. Internationalisering in kennis en economie.

Wat het basisonderwijs betreft, de FNP is voorstander van het uitbreiden van het aantal drietalige scholen, ook in Leeuwarden, ook binnen Proloog. Kinderen moeten de kans krijgen naast Nederland en Engels ook het Frysk goed te leren beheersen. De FNP ziet graag een doorgaande lijn van meertalige kinderopvang naar basisscholen. De scholen moeten met de invoering van “Passend Onderwijs” ook de kinderen die een steuntje in de rug nodig zijn een plek bieden. Het is noodzakelijk de verschillende transities en de invoering van “Passend Onderwijs” zodanig door te voeren dat de uitvoering op elkaar aansluit. De FNP wil innoveren op het gebied van kennis en duurzaamheid door samenwerking van het onderwijs, de instituten en bedrijfsleven. Uitbouw van het HBO en het opzetten van een universiteit hebben voor ons een hoge prioriteit. De FNP wil benadrukken dat een “Academisch milieu” ook van belang is voor het behoud van de “Brains” voor Leeuwarden en Fryslân. Door het aantrekken van studenten uit geheel Europa en daarbuiten wordt Leeuwarden een bruisende en levendige stad, wat naar verloop van tijd ook economisch zijn vruchten zal gaan afwerpen. De koppeling van bedrijfsleven met het onderwijs zorgt er ook voor dat kennis hier blijft. Nieuwe bedrijven ontstaan uit de resultaten van onderzoek. Beginnende bedrijven met innovatieve producten moeten door de overheid worden gesteund. Fryslân heeft internationaal al een goede reputatie. Het WTC kan meehelpen met het de wereld bekend te maken met de Friese kennis en producten.

Naar een duurzame economie en een economie in duurzaamheid.

De FNP verwacht dat in de toekomst arbeid minder en milieu en grondstoffen meer belast zullen worden. Het eerste komt de werkgelegenheid ten goede, het tweede zal tot gevolg hebben dat er beter wordt omgegaan met natuur en milieu. Zo kan Leeuwarden bijdragen aan een humanere wereld en tegelijkertijd voor onze kinderen en kleinkinderen een toekomstig bestaan.

Actiepunten:

- Opzet van dorps- en buurtondernemingen en zorg- en energie coöperaties steunen.
- Regeldruk beperken van de motor van de economie, het midden- en kleinbedrijf.
- Een gezonde, duurzame landbouw op familie bedrijven economisch mogelijk maken.
- Bestaande bedrijven terreinen opknappen en kansen voor bedrijvigheid in de dorpen.
- Bedrijfsleven voor innovatie koppelen aan onderwijs en instituten.
- Open internationale houding en ondersteuning van een academisch klimaat.
- Ideologie van duurzaamheid vertalen naar een economische toekomst.

Kandidatelist

1. Pier Tilma	Ljouwert
2. Lyda Veldstra-Lantinga	Grou
3. Albert Seldenrust	Reduzum
4. Bert Kroes	Ljouwert
5. Auke Kleefstra	Reduzum
6. Jantsje Heeringa	Ljouwert
7. Klaas Wassenaar	Ljouwert
8. Jeroen Hemstra	Wytgaard
9. Bauke Nicolai	Jirnsum
10. Yde Dykstra	Ljouwert
11. Wilma Meinderts	Wergea
12. Wietse Witteveen	Grou
13. Lammert Steendam	Warten
14. Nynke Beetstra	Grou
15. Bernlef Kornelis	Miedum
16. Sybrich Mulder	Ljouwert
17. Johannes Attema	Ljouwert
18. Sake Janse	Jirnsum
19. Nora Pratley	Goutum
20. Oege-Tjerk Schievink	Wurdum
21. Klaas Johan Osinga	Ljouwert
22. Schouwtje Scholte-Tjeerdsma	Grou
23. Geart-Hessel de Boer	Ljouwert
24. Jehannes van der Meulen	Goutum
25. Klaske Straatsma	Ljouwert
26. Willem van der Velde	Ljouwert
27. Ruerd Twijnstra	Grou
28. Annie Hoekstra	Ljouwert
29. Ruurd de Graaf	Ljouwert
30. Sybren Posthumus	Reduzum